

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 39/19, 4 Ekim 2019)

Geçen hafta neler oldu?

*** “Güvenli Bölge” konusunda ABD'ye verilen süre doldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suriye'ye yönelik yeni bir askeri harekâta dair en net ifadeleri kullandı; “Artık bekleyecek tek bir günümüz dahi yok; kendi yolumuzda devam edeceğiz” dedi.

*** Başkanlık sistemine geçişin ardından işlevsizleşen Meclisin yeni yasama yılı çalışmaları başladı; ilk gündem yargı reformu. 39 maddeden oluşan kanun teklifinde ifade özgürlüğünü siyasal ve yargısal uygulamalarıyla işlevsiz hale getiren düzenlemeler korunuyor. Yani gazetecilerin, akademisyenlerin, siyasetçilerin, yazarların “terörizm” ya da “devlet büyüklerine hakaret” suçlamalarıyla yargılanması, hapse atılması son bulmayacak.

*** Yeni yasama döneminin hemen başında Meclis'e 75 yeni fezleke geldi. Dokunulmazlıklarının kaldırılmasını isteyen vekillerin 71'i HDP'li...

*** Başkanlık sistemi üzerinden bir süredir yürüyen tartışma bu hafta yeni bir boyut kazandı. AKP içerisinde “Cumhurbaşkanı yüzde 40 oy oranıyla seçilebilir” önerisi geldi. Öneriyi önce yeşil ışık yakan Erdoğan, ardından “bizim işimiz değil” diyerek topu muhalefete attı.

*** Hükümet, Yeni Ekonomi Programı'nı açıkladı. Türkiye gelecek yıldan itibaren yüzde 5 büyüyecek ve işsizlik tek haneye inecek. Ancak Eylül 2018'de açıklanan bir önceki programda yer alan hedefler yakalanamazken, ekonomistler yeni açıklanan hedeflerin de ekonomik gerçeklere uymadığı görüşünde.

*** Eylül ayında enflasyon Temmuz 2017'den beri ilk defa tek haneli rakamlara geriledi. Enflasyon yüzde 9,26'ya düşerken, fiyatlar ise artmaya devam ediyor. Elektriğe yüzde 14,9 daha zam yapıldı. Böylece son 2 senede konutlarda kullanılan elektriğe yapılan zam oranı yüzde 72,4 oldu.

*** Muhalif yazılarıyla bilinen Suudi gazeteci ve yazar Cemal Kaşıkçı'nın Levent'teki Suudi Arabistan İstanbul Başkonsolosluğu'nda öldürülmesinin üzerinden bir yıl geçti. Naaşına ulaşamayan gazetecinin ölümüyle ilgili sorular hâlâ yanıtız.

*** “Gezi Davası” kapsamında tutuklu bulunan iş insanı ve hak savunucusu Osman Kavala cezaevinde 703. günü geride bıraktı.

*** Her ay düzenli olarak medyada yaşanan hak ihlallerini raporlaştıran CHP'li eski milletvekili Barış Yarkadaş'ın paylaştığı verilere göre Eylül ayında 46 gazeteci mahkemeye çıktı, 10'u toplamda 29 yıl hapse mahkum edildi.

AYM'den HDP'li Önder için 'hak ihlali' kararı

AYM, 2013 yılında İstanbul'daki Newroz etkinliğindeki konuşması nedeniyle "örgüt propagandası"ndan 3 yıl 6 ay hapse çarptırılan HDP eski milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verdi. 6 Aralık 2018'den beri Kandıra Cezaevi'nde bulunan Önder'in

tahliyesine karar verildi.

Barış akademisyenlerine açılan ilk dava da beraatle sonuçlandı

AYM'nin ihlal kararının ardından "Barış Akademisyenleri"ne yönelik açılan ilk dava da sonuçlandı. "Barış Bildirisi"ni kamuoyuyla paylaşan ve tutuklanan akademisyenler Esra Mungan, Meral Camcı, Muzaffer Kaya ve Kıvanç Ersoy beraat etti. Beraat eden bilim insanlarının sayısı 329'a yükseldi.

Roboski anmasına açılan dava

Roboski Katliamı'nın 4'üncü yıldönümü olan 28 Aralık 2015 tarihinde köyde yapılan anma nedeniyle katliamda hayatını kaybeden 34 yurttaşın yakınlarına "örgüt üyeliği" suçlamasıyla dava açıldı. Davanın ilk duruşması 30 Aralık 2019'da Şırnak Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Binali Yıldırım'ın mal varlığını yazan Mehmet Yılmaz'a dava

T24 yazarı Mehmet Y. Yılmaz hakkında; Binali Yıldırım ve ailesinin servetindeki artışın kaynağını sorduğu dört yazısı nedeniyle "kamu görevlisine hakaret"ten dava açıldı. Yılmaz'ın ilk duruşması İstanbul Anadolu 37. Asliye Ceza Mahkemesi'nde, 14 Ocak 2020 saat 10.55'te görülecek.

İki gazeteciye açılan davaların ilk duruşmaları görüldü

“Afrinli tutuklulara zulüm” başlıklı haber nedeniyle "Devleti aşağılamak" (TCK 301) ile suçlanan gazeteci Osman Akın ve kendi blog sayfasında yayımladığı “Genelkurmay başkanı için çok üzülüyorum!” başlıklı yazı nedeniyle "hakaret" ile suçlanan gazeteci Rahmi Yıldırım'ın ilk duruşmaları görüldü.

Yıldırım'ın yargılanmasına 25 Aralık'ta, Akın'ın yargılanmasına 9 Ocak'ta devam edilecek.

Yönetmen Kazım Öz'e açılan dava

Gezi Parkı eylemlerine ve BDP Siyaset Akademisi'ne katıldığı için "örgüt üyeliği" ile suçlanan yönetmen Kazım Öz'ün yargılanmasına Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı. 15 yıl hapis cezası istenen yönetmenin ikinci duruşması 4 Şubat 2020'de görülecek.

Rapçi Khontkar'a hapis cezası

Khontkar ismiyle bilinen rapçi Onur Dinç, 'uyuşturucuyu alenen özendirme ve bu nitelikte yayın yapma' suçlamalarından yargılandığı davada 4 yıl 2 ay hapse mahkum oldu.

Tiyatrocu Ersin Umut Güler'e 1 yıl 9 ay hapis cezası

Sosyal medya paylaşımları nedeniyle yargılanan Yolcu Tiyatro oyuncularından Ersin Umut Güler, “Cumhurbaşkanı'na hakaret” suçlamasıyla 1 yıl 9 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Adana'da konser yasağı

Adana Dersimliler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği tarafından düzenlenen ve sanatçılar Pınar Aydınlar ile Dodan Özer'in sahne alacağı konser

Valilik tarafından “kamu düzeni ve güvenlik” gerekçesiyle yasaklandı.

Şarkıcı Dodan'ın mikrofonu “Kürtçe şarkı yasak” denilerek elinden alındı

Batman'da sanatçı Dodan'ın sahne aldığı mekanı basan polis, “Kürtçe şarkı söylemenin yasak olduğunu” söyledi. Valilik, kafeye ilgili alkol ve canlı müzik ruhsatı olmadığı için işlem yapıldığını savundu, ancak sanatçının elindeki mikrofonun bir polis amiri tarafından "Kürtçe şarkı yasak" denilerek alınmasına

açıklama getirmedi!

Ankara'da 9 ayda 1436 kişi gözaltına alındı

Baro, Tabip Odası, İnsan Hakları Derneği ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Ankara'da yaşanan polis saldırıları ve hak ihlallerine ilişkin bir rapor yayımladı. Başkentte 2016 yılından bu yana, neredeyse tüm kamusal alanlar eylem ve etkinliklere kapatılarak, düşünce ve ifade

özgürlüğü engellendiğine dikkat çekilen rapora göre son 9 ayda 1436 kişi gözaltına alındı.

Adana'da eylem ve etkinliklere yine yasak getirildi

Adana'da Valilik tarafından getirilen 15'er günlük eylem yasaklarına yenisi eklendi. Açıklama bu sefer Valilikten değil, İl Emniyet Müdürlüğü'nden yapıldı.

Anayasa Mahkemesi, OHAL'de eylem yasağına hak ihlali dedi

AYM, OHAL ihraçlarını protesto için yapılan eyleme katılan sendika üyesine Antalya Valiliğinin eylem yasağı gerekçesiyle verilen cezanın hak ihlali olduğuna karar verdi.

AIHM Türkiye'yi ifade özgürlüğü ihlalinden mahkum etti

AIHM, Batman Belediyesi eski başkanı Hüseyin Kalkan'ın, 2007 yılında bir gazetecinin "Partinize yönelik kapatma davasını nasıl karşılıyorsunuz?" sorusuna verdiği yanıt nedeniyle 10 ay hapse mahkum edilmesinin ifade özgürlüğü ihlali olduğuna karar verdi.

4 çocuk kitabı "muzır" ilan edildi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, "eşcinselliği özendirdiği" iddia edilerek hedef gösterilen "Erkek Çocuk Hakları Bildirgesi", "Kız Çocuk Hakları Bildirgesi", "Asi Kızlara Uykudan Önce Hikâyeler Olağanüstü 100 Hikâye" ve "Sünnetçi Kız" isimli 4 çocuk kitabını "muzır neşriyat" ilan etti.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

Osman Akın Davası

Yeni Yaşam gazetesinde yayımlanan "Afrinli tutuklulara zulüm" başlıklı haber nedeniyle hakkında "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni ve devletin askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama" (TCK 301. madde) suçlamasıyla dava açılan gazetenin Sorumlu Yazı İşleri eski Müdürü Osman Akın'ın yargılanmasına başlandı.

MAHKEME: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: Davanın ikinci duruşması 9 Ocak 2020 saat 10:20'de görülecek.

Kazım Öz Davası

9 Ocak 2012'de Paris'te öldürülen PKK'nin kurucularından Sakine Cansız'ın cenaze törenine, Gezi Direnişi'ne ve 2010 yılında BDP Siyaset Akademisi'ne katıldığı gerekçeleriyle "örgüt üyeliği" ile suçlanan yönetmen Kazım Öz'ün yargılanmasına başlandı.

MAHKEME: Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: Davanın ikinci duruşması 4 Şubat 2020'de görülecek.

Musa Çitil Haberine Açılan Dava

Dicle Haber Ajansı'nın "Kuşatmanın adı 'Bayrak 12', başındaki isim Musa Çitil" başlıklı haberini sosyal medya üzerinden paylaştıkları için "örgüt propagandası yapmak" ile suçlanan gazeteciler Çağdaş Kaplan, Ömer Çelik, İnan Kızılkaya, Abdulvahap Taş, Selman Çiçek, Kemal Sancılı ve Hamza Gündüz'ün yargılandığı davanın dördüncü duruşması 2 Ekim'de görüldü.

MAHKEME: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: Savcılık gazeteciler hakkında toplamda 21 yıla kadar hapis cezası talep etti. Bir sonraki duruşma 18 Aralık 2019 saat 09:50’de görülecek.

Rahmi Yıldırım Davası

Kendi blog sayfasında 3 Şubat 2017 tarihinde yayımladığı “Genelkurmay başkanı için çok üzülüyorum!” başlıklı yazısı nedeniyle dönemin Genelkurmay Başkanı’na “hakaret” ile suçlanan gazeteci Rahmi Yıldırım’ın yargılanmasına başlandı.

MAHKEME: Ankara Gölbaşı 3. Asliye Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: Davanın ikinci duruşması 25 Aralık 2019 saat 15:00’de görülecek.

2018 Onur Yürüyüşü Davası

2018 İstanbul LGBTİ+ Onur Yürüyüşü’nde gözaltına alınan 6 kişi hakkında “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet”, “görevi yaptırmamak için direnme” ve “trafik güvenliğini tehlikeye sokma” iddialarıyla açılan davanın üçüncü duruşması 4 Ekim’de görüldü.

MAHKEME: İstanbul 12. Asliye Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: 6 yurttaş "kanuna aykırı gösteriye katılmak" suçlamasından beraat etti. Bir kişi “kamu görevlisine direnmek” iddiasıyla 5 ay, bir kişi de “trafik güvenliğini tehlikeye sokmak” iddiasıyla 2 ay 15 gün hapse çarptırıldı. Hükümlerin açıklanması geri bırakıldı.

Mahmut Elkuş Davası

Vicdani retçi Mahmut Elkuş'un "yoklama kaçağı olmak" suçlamasıyla yargılandığı dava...

MAHKEME: Mersin 3. Asliye Ceza Mahkemesi

DURUŞMA SONUCU: Bir sonraki duruşma 5 Mart 2020 tarihinde görülecek.

Barış Akademisyenleri Davaları

Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi’nin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzalayan bilim insanları hakkında “terör örgütü propagandası” suçlamasıyla açılan davaların duruşmaları görülmeye devam edildi. AYM’nin ihlal kararı ardından, bu hafta verilen kararlarla beraat eden akademisyenlerin sayısı 329’a ulaştı.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

Gezi Davası

Gezi Parkı eylemlerine ilişkin aralarında tutuklu iş insanı Osman Kavala’nın da olduğu 16 hak savunucusunun “hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs” suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis istemiyle yargılandığı davanın üçüncü duruşması...

Tarih: 8 Ekim 2019, saat: 10:00; İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi (Silivri Cezaevi Duruşma Salonu)

Aret Demirci Davası

Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Proje Koordinatörü Aret Demirci’nin Haziran 2018’de paylaştığı bir tweet nedeniyle “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçlamasıyla yargılandığı davanın ikinci duruşması...

Tarih: 8 Ekim 2019; İstanbul 59. Asliye Ceza Mahkemesi

Darbe Girişimi Medya Davası

Aralarında gazeteciler Ahmet Altan, Mehmet Altan ve Nazlı Ilıcak'ın da olduğu yedi sanıklı darbe girişimi medya davasında "Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs" suçlamasıyla verilen mahkumiyet kararlarının Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından bozulmasının ardından dava yeniden görülecek.

Tarih: 8 Ekim 2019, saat 13:30; İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi

Büyükada Davası

İstanbul Büyükada'da "İnsan hakları savunucularının korunması dijital güvenliği" başlıklı toplantı nedeniyle haklarında "örgütü üyeliği" ve "örgüt adına suç işleme" iddialarıyla dava açılan 11 hak savunucusunun yargılandığı davanın dokuzuncu duruşması...

Tarih: 9 Ekim 2019, saat: 09:30; İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi

Rahip Brunson Haberine Açılan Dava

Rahip Brunson ile ilgili Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan "Rehine diploması çökerken" başlıklı haberleri nedeniyle "Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılamak" suçlamasıyla yargılanan gazeteciler Alican Uludağ ve Duygu Güvenç'in üçüncü duruşması...

Tarih: 10 Ekim 2019, saat: 09:00; İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi

Özgür Gündem Davası

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin genel yayın yönetmenleri Hüseyin Aykol, Zana Kaya ve gazetenin yazı işleri müdürü İnan Kızılkaya ile yazar Hatip Dicle'nin "hükümeti, yargı organlarını veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama" ve "Türk milletini, cumhuriyetini ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni alenen aşağılama" suçlamalarıyla yargılandığı dava...

Tarih: 10 Ekim 2019, saat: 11:05; İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi

ETHA Çalışanları Davası

Aralarında editör ve çevirmen Meşale Tolu'nun da bulunduğu 27 Etkin Haber Ajansı (ETHA) çalışanının "terör örgütü üyeliği" ve "terör örgütü propagandası" suçlamasıyla yargılandığı davanın sekizinci duruşması...

Tarih: 11 Ekim 2019, saat: 10:00; İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi

Necla Demir Davası

Afrin haberleri nedeniyle "zincirleme örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla yargılanan Gazete Karınca'nın eski imtiyaz sahibi Necla Demir'in ikinci duruşması...

Tarih: 11 Ekim 2019, saat: 11:45; İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi